

SINGAPORE SEJRER

Af Asger Aamund, den 5. december 2014

I eftersommeren 1989 var der fest i Shanghai. Den danske virksomhed Danochemo, hvor jeg var bestyrelsesformand og hovedaktionær havde til Shanghai Number 6 Pharmaceutical Factory leveret og opstillet et større produktionsanlæg til fremstilling af vitaminer. Efter den officielle indvielse afholdt vore kinesiske værter en overdådig festmiddag, hvor jeg som bordherre havde en departementschef som den formelle repræsentant for den kinesiske regering. Under kulturrevolutionens sidste krampetrækninger havde jeg i 4 år arbejdet i Kina og i Hong Kong, og jeg komplimenterede min vært for de store økonomiske fremskridt, der var sket i Kina i de forløbne år. Jeg spurgte ham også om, hvad han mente om den fremtidige udvikling i det store land. Departementschefen svarede, at vi i Vesten nok troede, at Kina langsomt, men sikkert ville blive et demokrati efter amerikansk forbillede. "Det kommer ikke til at ske", fortsatte han: "Vores rollemodel er Singapore, som er domineret af et enkelt politisk parti, men som også er en retsstat, der er forankret i en fri markedsøkonomi efter vestligt forbillede".

De efterfølgende årtier viste, at departementschefens vurdering blev indfriet til punkt og prikke. Singapores forfatning sikrer at The People's Action Party (PAP) altid vil have flertal i Parlamentet, selvom der er givet plads til oppositionelle partier. I Ø-staten benævnes denne styreform 'Guided Democracy' eller Vejledende Demokrati. Den internationale HSBC bank har fornyligt i Wall Street Journal offentliggjort en undersøgelse, hvor over 9000 udstationerede personer i 100 lande har udpeget de nationer, hvor de helst vil bo og arbejde ud fra tre kriterier: indkomst, almen livskvalitet og børnevenlighed. Danmark er ikke på listen over de 30 mest populære lande. Schweiz med verdens mest decentrale og borgernære folkestyre er det mest foretrukne. Men nummer to på listen er netop Singapore, hvis demokratiske underskud åbenbart ikke står i vejen for popularitet og livskvalitet, når vi skal vælge arbejdssted og bopæl. Lægger man vægt på personlig frihed – ikke mindst ytringsfrihed – kan det undre, at Kina kommer ind som nummer tre på listen, og at også islamiske diktaturer som Bahrain, Oman og Qatar rangerer højt på ønskesedlen.

Noget kunne tyde på, at vores højt besungne danske demokrati ikke er så hot, som vi gik og troede, når vore internationale medborgere skal vælge deres foretrukne værtsland. Der er i virkeligheden et stigende antal lande, der fravælger en demokratisk udvikling til fordel for formynderstatens mere autoritære styreform. Efter de kaotiske år med Boris Jeltsin, havde Putin fået nok af folkestyrets evindelige palaver, kompromiser og forlig hen over midten. Han havde ingen planer om at vende tilbage til kommunismens fascistiske diktatur, men besluttede sig for Singapore-modellen, der fungerer så godt ikke bare i Singapore, men nu også i fuld skala i Kina. Der er i dag ingen reel opposition i Rusland til Putin-styret, som tværtimod er vellidt blandt de fleste russere, der altid har befundet sig bedst, når stærke mænd fortæller dem, hvad de skal gøre.

"Demokrati? Det er ligesom at køre i sporvogn. Når man kommer til endestationen står man af", udtalte Tyrkiets leder Recep Erdogan for nogen tid siden. Den tyrkiske statschef er i gang med en dristig manøvre, der skal føre Tyrkiet både frem og tilbage på samme tid. Nemlig fremad mod en stærk og dominerende markedsøkonomi i Mellemøsten og tilbage mod en neo-osmannisk imperialisme forankret i en koranstat light. Igen er Singapore forbilledet. Erdogan er tæt på at have udryddet al politisk modstand i Tyrkiet. Han knægtter den liberale del af pressen og erhvervslivet gennem gigantbøder udstedt af et servilt retsvæsen, som ligeledes stiller sig til disposition for en udrensning af officerskorpset, der modsætter sig drabet på den sekulære retsstat grundlagt af Kemal Mustafa Atatürk. Den tidligere så fri tyrkiske kvinde må nu atter bøje nakken og iføre sig det islamiske tørklæde og begrænse sine aktiviteter til 'Kinder, Kirche, Küche', hvor tidligere Kejser Wilhelm og nu også Erdogan mener, at der er kvindens rette plads.

I gennem årtier har vi påført militærjuntaen i Burma (Myanmar) hårde sanktioner, der skulle knække diktaturet og bringe landet tilbage på dydens og demokratiets smalle sti. Som i alle andre tilfælde viste det sig også her, at boykots og sanktioner er virkningsløse over for diktaturer. Ikke desto mindre er der nu en opblødning på vej, der har stimuleret turisme, handel og økonomi. Juntaen indså, at man var ved at blive en kinesisk vasalstat, og at det var nødvendigt at åbne sig mod omverdenen for at bevare den nationale selvstændighed. Burma er nu på vej mod Singapore-modellen. Der er kommet et friere politisk liv, men militæret har sikret sig kontrollen med parlamentet. Dog vil vi i de kommende år se en betydelig fremgang i den burmesiske økonomi og folkelige velstand efterhånden som sanktionerne hæves. Måske en udvikling mod en retsstat, men et egentlig folkestyre kommer til at vente længe på sig. Andre lande står i kø for at tilegne sig den moderne formynderstat med Singapore som forbillede. Militærstyret i Egypten vil under ingen omstændigheder have demokrati, da flertallet af vælgerne er fattige bønder og daglejere, der bekender sig til islamiske værdier. Vejen frem for Egypten bliver derfor en fast hånd, der styrer landet mod en bedre økonomi, ro og orden i gaderne og fred med naboerne. På længere sigt kan vi også forvente Singapore-systemet indført i lande som Nigeria, Pakistan, Iran, Irak og Saudi Arabien, der ikke vil være klar til demokratiske tilstande de næste mange årtier.

I Danmark vil det være sundt for os at erkende, at folkestyret i modsætning til Dannebrog ikke er faldet ned fra himlen. Vi skal arbejde med at forny og forbedre vores demokrati, vores frihed og vores retsstat. Ellers får den tiltagende selfie-kultur og politikerlede overhånd og vil drive os umærkeligt ind i et stivnet samfund, som i virkeligheden er en formynderstat, der nok er forklædt som folkestyre, men hvor alt, hvad der ikke er påbudt, vil være forbudt.